

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 82.

ANUL X.

Sibiiș. 14. Octombrie. 1862.

Телеграфът есе до доз орі не септемвль: Жоја ші Dsmineka. — Презмерациѳнеа сезаче дн Сивііш ла еспедітѳра фойей; не афаръ ла ч. р. поще, къ вані гата, прип скрісорі франкате, адресате кѳре еспедітѳръ. Преціал презмерациѳі пентрѳ Сивііш есте пе ан 7. ф.л. в. а. сар пе о жметіте де ан 3. ф.л. 50. кр. Пентрѳчелелатѳ пѳрці але Трансїлваніей ші пентрѳ провин-

чїеле дн Monarhїѳ пе ан ан 8. ф.л. сар пе о жметіте де ан 4. ф.л. в. а. Пентрѳ прїнц. ші дерї стрїне пе ан 12. ф.л. пе 1/2 ан 6. ф.л. в. а. Інсерателе се пѳтескѳ пентрѳ днтїсеа брѳ къ 7. кр. шїрѳл къ літере нїчі, пентрѳ а доза брѳ къ 5 1/2 кр. шї пентрѳ а треїа ренедїре къ 3 1/2 кр. в. а.

Сивііш 12 Октом. Дѳпъ конскрїереа школарїлорѳ дн цїмпасїа де статѳ дн Сивііш афлѳмѳ врѳтѳоареле date статїстїче Данъ націоналітате

Класеле	ромѳні	ѳерманї	знгѳрї	славї	къ тоці
I	53	18	11	—	82
II	33	8	13	2	56
III	20	11	7	1	39
IV	14	5	6	1	26
V	20	9	1	—	30
VI	7	6	1	—	14
VII	11	1	3	—	15
VIII	4	6	1	—	11
Сѳтма	162	64	43	4	273

Аша дарѳ 162 ромѳні шї 111 стѳдїнци де алте націоналітѳци, прип врѳтаре ромѳні днтрекѳ маї де доѳе орі пе тоці чеїалалці стѳденці де тоате челе малте націїні. Шї дн спеціе кѳтрѳ ѳерманї се афла чева маї мѳлѳтѳ ка 9 : 4, кѳтрѳ знгѳрї чева маї мѳлѳтѳ ка 9 : 3, кѳтрѳ славї дїспаре.

Деакѳ дарѳ ромѳні сѳлѳтѳ дн ачестѳ цїмпасїѳ маї мѳлѳці ка де доѳе орі ѳерманї; маї мѳлѳці ка де треї орі знгѳрї, е лѳкрѳл челѳ маї фїрескѳ, къ статѳлѳ дѳкѳ врѳ сѳ фїе дрептѳ кѳтрѳ тоці локѳиторїї ѳерїї ачестеїа, ар авеа сѳ іаїе іп консїдерациѳне ачестї факторї шї сѳ днтродѳкѳ дн ачестѳ цїмпасїѳ, деакѳ пѳ престе тотѳ, варетѳ дн врео кѳтева обїекте літѳва ромѳнѳ. Дѳкѳ потѳ професорї де націоналітате шї релїціѳне стрїпѳ днѳѳѳа дн цїмпасїѳлѳ ортодокѳ дн Сѳчїаѳа, каре тревѳе сѳ аїѳе карактерѳ консїсїоналѳ, пѳ vedemѳ нїчі знѳ іmpedimentѳ пентрѳ че пѳ арѳ пѳтеа днѳѳѳа шї професорї ромѳнї дн цїмпасїѳлѳ де статѳ, каре поате къ пѳ ар чере токмаї знѳ карактерѳ хогѳрѳтѳ консїсїоналѳ. Іарѳ деакѳ сарѳ чере пентрѳ ка сѳ се пѳзеаскѳ прїнчїпѳлѳ статорїтѳ де днцїалѳлѳ рецімѳ; атѳнчї ачеста ар тревѳї днѳѳрїтѳ днтре романѳно-католїчї шї греко-орїенталї, къчї дн ачестѳ цїмпасїѳ се афлѳ

Дѳпъ релїціѳне

Класа	гр.-орїент.	ром.-кат.	гр.-знци	алте рел.	къ тоці
I	47	29	6	—	82
II	23	23	10	—	56
III	16	19	4	—	39
IV	11	12	3	—	26
V	14	10	6	—	30
VI	4	7	3	—	14
VII	9	4	2	—	15
VIII	3	7	1	—	11
Сѳтма	127	111	35	—	273

прїп врѳтаре пѳтерѳлѳ греко — орїенталїлорѳ есте къ 16 маїтаре де кътѳ ал романѳно-католїчїлорѳ, ѳрѳ деакѳ сар алѳтѳра мѳлѳгѳ честї дн врѳтѳ шї греко-католїчїї прекъмѳ се кам фаче къндѳ е ворѳѳ де днтѳрїеа католїчїлорѳ, атѳнчї стѳ пропорціѳнеа 127 : 146 прїп врѳтаре къ 19 маї мѳлѳці пепартеа католїчїстѳлѳвї че е кам асеменеа къ цїфра де маї сѳсѳ. Ар гѳндї чїнеѳа, къ ла ачест цїмпасїѳ де статѳ знде се афлѳ 162 де ромѳнї, літѳва ромѳнеаскѳ есте стѳдїѳ овлігатѳ пѳмаї пентрѳ ромѳнї? ар гѳндї чїнеѳа къ афарѳ де Дїректорѳлѳ пѳ се днтгересезѳ нїчі знѳ професорѳ маї денарте де ачеста

літѳѳ, ѳа дѳпъ кът се кам азде знїї дїнтре еї о зрѳскѳ пре кът се поате де таре.? Ар гѳндї чїнеѳа, къ ла ачестѳ цїмпасїѳ де статѳ знде сѳлѳтѳ 127 школарї пѳртѳрїсїторї де леѳеа орїентале ортодокѳ катехедїї ачестора пѳ се пѳтерѳ нїчі днтре професорї, шї нїчі пѳ аѳ о ретѳнерациѳне кът де мїкѳ пентрѳ астепелеле лорѳ, знде дн контра пентрѳ чеї 111 романѳно-католїчї се пѳтескѳ дої катїхедїї — професорї къте къ 735 ф.л. ресептїѳѳе къ 1470 ф.л. — сарѳ пентрѳ чел знїтѳ даѳеа о ретѳнерациѳ.

Ної трѳмѳлѳ дн чеа маї зѳлѳ консїѳѳере, къ днлѳлѳлѳ рецімѳ консїдерѳндѳ тоці факторїї, ачестѳї цїмпасїѳ, ѳа порта сокотѳла дн прїѳїпца літѳѳѳеї варетѳ факторїлорѳ челор маї днсемпаці, сарѳ дн прїѳїпца релїціѳнеї ѳа фаче астѳелїѳ де дїспосїціѳнї, ка пѳтеросїтатеа стѳѳедїлорѳ креко-ортодокї сѳ фїе де ажзпѳї респектатѳ.

Дн „Sieb. Bot.“ Nr. 207 се атїнѳе артїѳѳѳѳѳ „Телегр. ромѳнѳлѳ“ дн Nr. 77 дататѳ дн M. Ошорхеїѳ, шї се зїѳе, къ челе скрїсе аколо сѳлѳтѳ мїнчїзнї tendїncїoase, шї къ пѳе лѳкрѳл аша пот dovedi пѳлѳмаї сѳте де оаменї, карїї вїнѳ де пе къмпїе ла тѳргѳ, чї кореспондїтеле лѳї „Vote“ се проѳѳѳѳѳ шї ла тоці ромѳнїї локѳиторї аколо шї ла D. G. P. — Ноѳѳ пе ар пѳреа вїне, къндѳ челе скрїсе пѳ сарѳ адеѳерї нїчі о-датѳ де шї кореспондентѳл пострѳ, каре че е дрептѳ пѳ е локѳиторїѳ ал M. Ошорхеїѳлѳ, е маї серїосѳ, дѳкѳтѳ се пе трї-мїтѳ мїнчїзнї tendїncїoase, даршї ної днсѳшї ам есперїатѳ, къ пѳртареа зпѳрѳ тїперї маїарї де аколо пѳ нї се пѳреа а фї атрегѳтѳоаре пентрѳ стрїнї, маї вертосѳ де націоналітате пѳ-маїарѳ. — Ної пѳ авемѳ tendїncїe къ атѳта маї пѳлїнѳ ма-ліціоасе, къндѳ прїмїшѳ дн колоаѳеле поастре астѳелїѳ де кореспондїнѳ, чї ле фачетѳ, пѳмаї ка сѳ арѳтѳмѳ, кътѳ поате ѳѳтѳма пе знѳ стрїнѳ о астѳелїѳ де зрѳскѳ пѳртаре а зпѳрѳ іndїvїzї ресѳрѳлациѳ.

Louđѳлѳї пѳстанѳ се скрїе дн Bїena : О фѳе де аїѳеа а пѳсѳ дн гѳра мїнїстрѳлѳї дѳкарїациѳнеа, къ чеа маї деапроаѳе сесїѳне а сенатѳлѳї іmpерїалѳ пѳ ѳа днчепе, фѳрѳ ка сѳ іе пречедатѳ де діета трансїлѳанѳ. Кореспондентѳлѳ меѳ пѳлї адѳѳе аmїnte де о астѳелїѳ де дѳкарїациѳне, пе тоатѳ дн-тѳлѳлареа пѳ аша де дѳчїсѳ. Днсѳ ѳѳ сѳлѳтѳ дн пѳсѳчїѳне а фаче дѳепре іntenціѳнеле канчеларїей азлїѳе трансїлѳане дн ачѳста дїрекціѳне днпѳртѳшїрї demne де крезѳмѳлѳтѳ. Оа-менїї аѳ фѳстѳ шї сѳлѳтѳ де оmїнїѳне, къ ар фї фѳстѳ пѳпосї-ѳїѳе пентрѳ сенатѳлѳї іmpерїал де акѳма а маї кіема шї діета трансїлѳанѳ. Дѳпъ че днсѳ пѳлѳ ла сенатѳлѳї іmpерїал чел маї де апроаѳе есте тїмѳлѳ, се консїдерѳ тоатѳ лѳпа ка къдїгѳ, че се поате днтревїнѳца пентрѳ прегѳтїреа терелѳлѳї. Де ачї есте днѳѳедератѳ хотѳрѳтѳ пѳсѳїнѳѳ а канчеларїей тра-нсїлѳане, а конкіема діета ла тоатѳ днтѳлѳлареа пе ачѳлѳ тїмѳлѳ, днлѳкѳт релациѳнеа еї кѳтрѳ сенатѳ сѳ се поатѳ реалїса пентрѳ чеа маї деапроаѳе сесїѳне. Ачѳаста днпѳртѳшїре о поці консїдерѳ де адеѳѳратѳ.

Din Bucovїnї'a, 1 Octombre. v. — In Nrulu 65 alu „Gazetei Trans.“ din 18 Aug. a. c. aflamї o corespondinția din Bucovїnї'a, si anume din „Sirete,“ care cerculeza intre preotii Bucovїnei de religiunea ortodocsa si trateaza pre scurtu despre „responsulu resfrangativu (??)“ la Anthonismu, compusu de unu profesoru de teologia din Cernauti. In aceea corespondinția se exprima mirarea asupra autorului acelu „respon-su,“ menitu de a fi resfrangativu, că e scrisu intru'nu chipu „necalitu“ „necoptu“ „nerumegatu“ si căte mai multe; fiindui si puterea demonstrativa foarte „stearpa.“ Ce ense se emfa-zaza mai multu in acelu articolu din „Sirete“ e, ca autorulu acelu „responsu“ dă clerului Bucovїnei „cornuratulu svatu“ ca, avendu elu (clerulu) se se supuna unui Papa, — mai b ne

si mai cu minte va face, se se supuna celui catolicu din Rom'a, de-cât celui român — care sfatu — dice corespondint'a „G. Tr.“ — stă in opusciune diametrala cu sentiulu celu bunu alu clerului Bucovinei.

La aceste desluciri ale pomenitei corespundie din „Sirete“ ne simțim îndetorati a face unele comente, dreptu aceea ne rugam de onorata Redactiune a „Telegrafului român“ se binevoiasca a ni le primi in coloanele sale.

E dreptu, că relatunea respectivului profesoru de Teologia din Cernăuți asupra „Anhorismului“ e nu numai foarte stearpa si miserabile in „puterea-i demustrativa“, ei, fiinduca Dl. autoru alu celei relatiuni intortoca arbitriar sensulu si esenti'a Anhorismului si a tendintei Romanilor ortodossi din toate partile Austrii cu pretinderea unei Mitropolii nationale deosebite de a serbiloru, este totodata si in privinti'a reala si clasica, cum am dice, numai o melitiatura vulgara, fara de nici o valoare si merit. Totu asia este si in privinti'a formei, a tonului adeca, in carele e tienuta si a expresiunilor necalite numai o bramarbasada retorica pina de animositati, si chipsuintia, cum se vede, mai multu pentru auzulu fisicu, si inca camu vertosu, de-catu pentru minti si inimi solide si culte, ce preste toate se cere dela o disertatiune scientifica, deaca ea are se fia si incredintioara. — E, mai departe, dreptu si aceea, că sfatulu D-lui autoru alu „responsului“, ce-lu dă D-lui clerului Bucovinei, că mai bine se se supuna Papei dela Rom'a, de-catu celui românescu, adeca unei mitropolii romane, este o nerumegatura atat de — aice ne lipsesce „insusitivulu“ potrivit in urban'a si domoal'a-ne limba romaneasca *) — incatu ea aru fi in stare se volbure totu internulu aceluia ce o aude. — E in fine si aceea dreptu, că relatiunea respectivului profesoru de Teologia — considerandu manier'a graiului ei si a invectiveloru initiate prin ea, fatia atatu cu Anhorismulu si autorulu lui, catu si cu intreag'a noastra natiune din Austri'a ce petitiona o mitropolia separata de cea serbeasca — aru pute să scandalizeze starea preotiasca in comunu, eara in specie „simtiulu celu bunu alu preotiei bucovinene“, pentru care acea „relatiune“ cerculeaza si din alu carei midilocu e ea esita, să scandalizeze si sant'ane ortodossia, in contra carei spiretu e acea „relatiune“ scrisa de unu fiu alu ei; se scandalizeze in fine si pe Episcopulu nostru, carele conformu cu spiretulu ortodossiei invatia si cere dela totu-ensulu, eara mai cu seama dela fetiele clericale cumpetu; buna-cuviintia si modestia, care noi toate, in aceea „relatiune“ nu le aflam: si totusi ea se publica sub egid'a Consistoriului, alu carui siefu e Episcopulu, clerului Bucovinei. Insa, cu toate aceste circumstari foarte si pre insemnare, ca, responsulu acesta la Anhorismu e dupa parerea noastră o propria „rabulistica plina de invinovetiri“ ne'ntemeete si ofensiu „arbitrarie.“ — care aru compromite si pe unu omu de rendu si inca foarte pasionatu, necumu se se vada demna de unu preotu ortodosu cultu si civilisatu; — cu toate aceste dicu, ca aceea „relatiune“ asia de sanguinea esi din crierierii respectivului ei autoru — noi nu ne „miramu.“ Dar nu ne spune insusi Dl. autoru in fruntea „relatiunei“ sale, ca intre prochiemarea primita a raportă asupra Anhorismului si intre raportarea sa „fu la midilocu o bóla indelungata a D-sale.“ Noi prin urmare, nesciindu d'ntr'o parte nici categori'a bólei D-sale, deca a fostu acést'a in crieriau in sange, si deca nu fu cum-va acelu „raportu“ alu D-sale lucratu sub inriurirele boalei ce tare ni se pare; eara din alta parte de nau vrutu cumva Dl. autoru alu „raportului“ se se adreseze prin aceea marturisire a să din fruntea operatului, catra simtiulu crescinescu si umanu alu cetitoriloru si dejudecatoriloru relatiunei sale, indegetendu prin acea descoperire impedimentulu intre prochiemare si implinire, — cu ce mesura se se mesure lucrulu D-sale; prin urmare noi — celu putinu din capulu locului nu ne miramu si nici nu imputamu „responsului“ la Anhorismu competinti'a „scandalisarei; — cum se plange corespondintele „Gaz. Tr.“ — căci lesne póte fi, că tóta „sterpiciunea“ „necaliturele“ etc. ale „responsului“ acestuia, provinu d'ntr'unu isvoru nevinnovatu.

Totu camu asiá e si eu espeptoramentele briusce ale unui omu colericu, iritaveru si plin de efeptu, căci „non datur ri-

*) Pareni-se, că de aceea D-lui si scrie acelu „responsu“ intr'o limba straina, mai aspra si mai vertoasa, de-cumu e cea romana: pentru ca atat rododontadete cele cornurate catu si sentimentele D-sale cele colcaitore de mania, se faca unu efeptu mai drastic si mai impuitoriu pe terenulu acela, pre carele D-lui l'tine prin a se meni midiloace lesne esplotavere. Ref.

gorositas“. si noi din aceasta parte cunoscemu pre autorulu „responsului“ la Anhorismu: si scimu ce se tienemu despre elu: ha! dar' Anhorismulu de unde lau pututa sci? Deca Anhorismulu aru fi aplaudatu „dorintiele“ renumite si cumu se scie la noi, inventate si compuse totu de autorulu „responsulu“ la Anhorismu, si nu aru fi antepusu consideraciunei temperamentului unui omu. . . . sant'a datorita catra ortodossismu si binele celu adeverat alu tuturoru fiiloru ei romani din Austri'a si motivele si fundamentele cele asijdere sante si obiective ale lui; atunci nu siaru fi casionatu siesi (Anhorismulu) din cauza respectiva injuraturele „responsului“ cele veninoase, si burlande. . . .

Vroimu prin acest'a să dicemu ca, de si „responsulu“ la Anhorismu nu aru fi eflusulu oaresi-carui deliriu morbosu, cumu poate ca vré Dl. autoru alu „responsului“ se ne faca prin descoperirea „unei bóle a sale“ se l'intielegemu: totusi nu cugetamu ca e lucrulu intru atata cá se ne „miramu“ de isvorulu lui, si sau se lu compatimimu, sau se ne tanguimu catu mai multu.

Ce se atinge in sa de sfatulu D-lui autoru alu „responsului“ ce'l dă D-lui clerului bucovineanu in acelu responsu alu seu, ca edeca clerulu se aleaga intre Pap'a dela Rom'a si intre unu mitropolitu românescu, mai bine pre celu din tâu *) apoi noi de si sfatulu acest'a ilu aflam atatu de obrasnicu, incatu nu scimu ce se admiramu mai multu — nerusina lui, au marimea deliriului; totusi, pareni-se ca avem si aice ansa a nu ne „mirá“ de elu, si acést'a din urmatoriulu incidentu: — In anulu 1858. pe candu pre multi de relegiunea asiá poreelita „acatolica“ in Austri'a cuprinsese ingrijire pentru consecuintiele „Concordatului“, ce pe atunci incepuse a se desvali cum mai bine, la noi in Bucovin'a se aflau oameni, carii vedindu inoirile unitiloru galitieni in acést'a, séu aceea parochia si inca nu fara multa dauna pentru sant'a nóstra ortodossia, se aflau dic, la noi ómeni, carii audindu dela catolici, ca aceste mesuri fara nici o reserva ale catolicismului in Bucovin'a se punu la cale sub protectiunea „Concordatului“ — prociiau, că nu preste pre multu tempu Bucovin'a iotrega va fi catolica. Autorulu „responsului“ carele pe atunce erá totu odata si administratoru alu unei parochii in Cernăuți, si carele si inainte de vr'o 13. ani, candu intreag'a diecesa, clerulu si mireniame intieleginte facu midilociri legale, că se departeze din earm'a diecesei unele abusuri, ce erau in contra asiediamintelor si spiretului besericei ortodosse-orientali, si carele autoru dicu, si atuncea jucá rolulu de „utroque clarescere (?) pulchrum“ adresá o epistola destulu de compendioasa catra unu Prelatu rom. catolicu, a carei scopu, de nu fu a complimentá catolicismulu — inainte din vr'o diplomatia calculatoara, ori a indigitá ca uni'a in Bucovin'a nu pornesce pre drumulu celu mai lesne si mai bine aducatoriu la tinta, adeca la deplinulu catolicismu greue a'u pricepe. **) Atat'a esiguru, că D. autorulu alu „responsului“ arata că preotu ortodosu in acea a să epistola multa „diferansa“ catolicismului, fara precumu diseramu, se se vada necesitatea acelei curteniri omagiale. Ce e dreptu, unii socotu, ca pentru ca D. autoru alu „responsului“ e in sine de principi despotice, i place si despotismulu papisticu. Insa eata unele pasage din acea epistola enigmatica. „Unu-nea“ — ipsa verba — in traducere romaneasca „este unu cuventu dulce si santu, atatu pentru crescintulu orientalu, catu si pentru celu apuseanu (numai pentru frati de o reliune si nationalitate din Bucovin'a si Ardealu — nu! Ref.) si cu buna seama nime nu o doresce asiá de tare, că noi Romanii. Rom'a si Itali'a suntu patri'a noastra cea primitiva, noi stámu in midilocu intre ambele beserici, ... „cati deci ne-amu bucurá, deaca ne-amu vedea cu consagenii nostri de unu trupu consangeni si de o credintia“ . . . . . „dar ce pana acumu n'au urmatu, poate inca, si debue se urmese“ . . . . . „si cá se via tempulu acela, ne rugamu si noi lui D-dieu totu asiá de ferbinte, cum se roaga si e-vlaviosii catolici.“ Iara mai in altu locu totu alu celei epistole dice: „Pre-vrednici'a Ta (Prelatulu respectivu) esci cu buna seama unu catolicu zelosu, si nu putini parochieni mi-a-luatu, (la catolicismu) ensa eu n'amu nemic'a in contra“ . . . . . „noi nici nu pretindemu nemica mai multu, decatu se se pasiasca (la convertiri) cu minte si legalmente“ (dupa iesuitismu si Concordatu? Ref.) Laudendu deci scrietoriulu e-

*) Da-lui, că prof. de teol. ori ca scie bine . . . . cum-cá unu Mitropolitu in beseric'a ortodossa cu consistoriu raspunsaveru si soboare cu votu decisivu, e Autocratoru cá Pap'a rom. catolicu; ori cá tot din oaresi-cari cause totu Pap'a ie in gandu.

Ref.

**) Poate ca cerandu trebuinti'a o vomu usita-o si mai altu-feliu. Ref.

pistolei acesteia pre Pré-vredniculu Prelatu că au urmatu in convertirele facute intre parochienii sei ortodosi la catolicismu, si imputându-le unitiloru - galitieni că ei reu si fara minte urmeaza in proselitari, dice mai departe: „Prin aceasta“ (cuminte si legata pasire) „ai adusu Prévrednici'a ta besericeii catolice unu adevaratu“ (??) „folosu“ (unu preotu ortodosu vorbesce asiá despre perdutií sei parochienii! Ref) . . . . „si ai intaritu“ (!?) in tiara amórea si alipirea cátra Tronu“ (audi Bucovino si tu clerule ortodosu alu eimpreuna cu proiestosii tei prin ce si prin cine abié ve „intaritati“ voi „in amóre si alipire cátra Tronu!“ Ref.) „cara Pré-vrednici'a ta ti-ai cascigatu o comuna si profunda stima, care va trece si preste mormentu-ti si va binecuvéntá memori'a Prévredniciei tale. Pentru că cu Bucovin'a, fiic'a cea modesta si mai juna a Austriei, numai nu trebuie să fia cine-va pré-sümetiu si nejustu (übermützig und ungeredt), de vré se fia binefacatoriulu si norocitoriulu ei“ („pricepi Toadere?“) (Va urmă).

Pest'a 6 Octom. Continuarea cestiunei Europei orientali dupa „Magyar sajtó“.

Insemnabile este casulu efaptu in imperiulu otomanu, invasiunea Bulgariloru in Crimea precum si a Tatariloru crimiani in Turci'a, ce si acum curge neintreruptu; bulgarii inse acésta invasiune o au curmatu, si acum éra-si se reintórna la pamentulu turcescu.

Bulgarii nisce mladitie d'in mestecatur'a sciteloru si a slaviloru vorbescu limb'a slavona; intre slavii meridionali, se intindu dela Dunare pana la Albani'a in o suma marisóra, religiunea le este greco-neunita; aristocrati'a inse de si originea si limb'a le e bulgara se tine de religiunea mohamedana. Pana in timpurile de fatia s'a veditu unu poporu mai alinatu intre locuitorii Turciei, asi'a catu dupa incetarea domnirii osmanice, ni-ce nu se sciá ca esista. In lunile nu de multu trecute inse s'a escatu unu sgomotu se facura partide, dintre care un'a cu arm'a n mana partiniá domnirea turcesca, alt'a in acestu modu staruintiele serbiloru; la espediciunea din Belgradu Bulgarii, carii acolo erau de fatia s'au adausu catra serbi, in Montenegro si Hertiegovin'a inca au luat multi parte intre voluntiri si s'au luptatu suptu stindardulu libertatii. Bulgarii pana acumu n'au literatura, se folosescu de literele turcesci au cirilaiane, precumu le este religiunea.

La Balcanulu meridionale si la partea orientale a Pindului, maiortatea e bulgara, dar amestecata cu greci; pe la marginile marei si mai cu sama in Tesali'a, si in Albani'a meridionale; in Epiru lacuescu grecii in dimensiune.

In Rumeli'a suntu la 1,200000; e de consideratu inca, cumu-ca insulele Archipelagului mai cu sama suntu lacuite de greci, acestu poporu cá lacuitoriu a-lu malulu marii cu comerciulu seu, precumu acum asi'a si mai de demultu a inmultitu marginile Asiei mice, asi'a catu dela Trebisonde (la malulu marei negre) pana la Moeri (la malulu mediteranu) locuinti'a cetatiloru si a maluriloru marei in distantia de 8-14 óre consta din greci.

Numerulu greciloru colonisati in aceste insule si in Asi'a mica se poate pune la unu milionu si diumetate. (Afara de acésti'a se mai afla in unele parti a-le Turciei si a le Ungariei si cutiovlahi; numerulu acestoru cutiovlahi *) nu este hotaritu atatu inse e constatatu, ca se lipescu de relegea si naciunalitatea loru.

Grecii nu si-a uitatu etatea de auru, puseciunea geografica si vios'a loru inca a sustinutu in ei speranti'a de a-si redobandi stare puterica; innaintea loru stralucesce suvenirea imperatiei bizantine. Aplecarea si activitatea greciloru s'a consimtitu suptu domnirea turcesca, prin patriarhatulu grecescu, carele sia propagatu influinti'a in toate partile. In man'a loru au fostu comerciulu nauticu, nainte de rescularu, ei au manuitu flotele turcesci si n astu modu avura ocaziune d'a se inavufi.

In principatele dunarene se redicara fanariotii la hospodariatu, si pe teritoriulu romanescu si slavonu isi redicara scoli si bisericii, precumu si bunuri imobili.

Grecii la anulu 1821 pana la 1830 au aretatu mare desteritate; pe la siesuri n'au pututu contrastá turciloru, inse de prin si autiuri in cetati si pe nai fórte ageru s'au luptatu, asi'a catu armatei turciloru suptu comand'a lui Ibrahimu pasi'a cu barbatia au contrastatu, si dupa toti triumfii, de nou au

*) Acestu epitetu se dá romaniloru din partea greciloru prin Macedoni'a, ei suntu romani adeverati cá cesti din cóce de dunare, numai ca in acésti'a macedo-romana limba se afla mai multe cuvinte grecesci, e numenclatura batjocoritóre, insemneza romanu schiopu, chilavu.

luatu arm'a la mana. La anulu 1830 Otto printiulu Bavariei a moscenitu coron'a. Regi'n'a inse nascuta din famili'a Oldenburgica, neavendu sucesori, poftiá ca clironomi'a se se reduca la lini'a Oldenburgica, regele cu partid'a sa doresce reducerea moscenirei la casa de Witelbach; cu escarea resbelului de Naupli'a, regele vedí fapte, si pe sam'a greciloru ademaná domnirea in Macedoni'a, Traci'a, Epiru si Albani'a inferiore.

La malulu reseritenu alu Adriei, dela Greci'a pana la Montenegro, e Albani'a. Acestu pamentu lu locuesce unu milionu si diumetate de suflete. O parte a istoriciloru dicu cumu ca suntu remasitie e poporulu venitu din Caucasi'a, altii-i tinu de posteritatea alaniloru; intre sine se numescu Sclepitari. Europ'a-i cunosce de albani seu arnauti. Vorbescu o limba deosebita mestecata cu cuvinte grecesci si slavone, ear literatura nu au.

Arnautii suntu renumiti de curagiulu si fidelitatea loru; pe libertatea si naciunalitatea loru suntu falnici, duci straini preste ei nu suferu; turcii din Arnauti isi alegu cei mai destinsi basibusuci, in Turci'a petutindinea se afla, tinindu-si dattidele sale, si nefiindu amalgamisati cu alte popóre.

Sclepetarii locuitori in Albani'a meridionale se tinu de relegea grecesca; suntu cá la 400,000, si se numescu toscii, in mediloculu Albaniei locuescu sclepitarii moslemanii, numerulu li se poate pune peste unu milionu, la miadia-nópte suntu 100000 de ghegi, carii se tinu de religiunea catolica.

Deosebirea religiunei inchipuesce intre ei unu muru, pe naciunalitatea loru suntu sumeti, o parte a tosciloru la rebeliunea naupliana s'a dechiaratu langa greci, o glota de 250 de insurgenti s'au rescularu pentru izbandirea resculariloru, insa dupa ce au capitulatu s'au reinturnatu.

La erupciunea resbelului din orientu multu vá depinde dela confederaciunea acestor'a, fiindu ca curagiulu si localitatea le este ponderoasa.

In resbelulu montenegrinu a rebelatu o parte lenga acésta, o parte mai in mare numeru lenga turci, numai catu n'au statu bucuros suptu stindardulu turcescu.

Intre lacuitorii carii se tinu de suveranitatea Turciei suntu serbii, acésti'a inca au mare chemare la deschiderea resbelului orientale, ei au literatur'a loru, se folosescu de literile ciriliane isi iubescu patri'a, si de un timpu incóce se lupta pentru irdependintia.

Insemnabile este, cumu ca numai acolo se poate incheia pacea, unde confederarea e la prispa (?) clara pacta boni amici, ce e aplicabile si croatiloru dice corespondintele, continuandu in acestu modu:

Nu voimu a nepadi pe altii cu naciunalitatea noastra, marginile Ungariei suntu Lait'a, Moravi'a, si Carpatii *) Croati'a Slavoni'a si Dalmati'a cá regiuni suntu tinuturi confederate cu Ungari'a, aceste cuprindu in sinulu seu naciunalitati deosebite, indreptatite din betranime spre autonomi'a propria, dar inse se tine ca Ungari'a ar avé dreptulu, care-lu arata comerciulu, ca-ci decumuvá amu fi luat drumulu p'airea si nu prin Croati'a spre descalecare la portulu ungurescu, acésti'a ar' fi spre binele Croatiei? Ce ar fi de naciunile si tierile, care dupa ce unu timpu indelungatu au traitu la olalta, dintr'o data s'ar rumpe pacea intre etc. **) (Va urmă.)

Protocolulu

Siedintei din 9 Octom. 27 Sept. 1862 tienuta din partea Reuniunei dameloru romane din Logosiu pentru ajutorarea tinerimei romane.

Luanduse mai antaniu la desbatere starea materiala a Reuniunei s'a aflatu in casa. 126 fl.

Domnulu Filipu Pascu protofiscalulu comitatului, carele totu deuna a fostu zelosu pentru spiginirea tinerimei, aréta:

- Colect'a facuta intre cetatienii evrei din Logosiu in suma de. 171 fl. 50 cr.
- Alta colecta de 29 fl. —
- incasarea restantiiloru dela balu. 13 fl. —

Pe lenga aceasta se aduna banii dela membrele Reuniunei pe lunele Octomvrie, Noemvrie si Decemvrie 150 fl. 75 cr.

490 fl. 25 cr.

Din acésti'a suma s'au impartasitu ajutore:

I. Intre nascutii din Logosiu

Lui Andrea Latico norm. III cl. in Logosiu 6 f. Georgie Iaco-

*) ? candu Transilvani'a e tiara irdependinte.

**) Confederarea e amara celoru, carii gustandu-o au simtitu a pasarea puterniciloru si nedreptiloru de a judeca pe cei drepti competitori la dreptate spre patimi, necasuri si inmormentare.

